

Laki

laajakaistarakentamisen tuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan laajakaistarakentamisen tuesta annetun lain (1262/2020) 4 §:n 2 momentti,
muutetaan lain nimike, 3 §:n 2 kohta, 4 §:n 3 momentti sekä 10 ja 12 § sekä
lisätään lakiin uusi 4 a ja 4 b §, 9 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

Laki

kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *nopealla laajakaistayhteydellä* kiinteää yhteyttä, joka pystyy tarjoamaan edistyksellisen ja tasalaatuisen yhteyden;

4 §

Liikenne- ja viestintäviraston markkina-analyysi

Liikenne- ja viestintäviraston tulee markkina-analyysia tehdessään ottaa huomioon sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 51 a §:ssä tarkoitetun maantieteellisen kartoituksen ja ennusteen tulokset ja lisäksi tehdä erillinen julkista tukea koskeva kartoitus, jonka tulee täyttää tämän lain 4 a §:ssä säädetyt vaatimukset.

4 a §

Julkista tukea koskeva kartoitus

Edellä 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun markkina-analyysissä käytettävän julkista tukea koskevan kartoituksen on täytettävä seuraavat vaatimukset:

1) kartoituksessa on yksilöitävä maantieteelliset kohdealueet, jotka julkisen tuen on tarkoitus kattaa, ja siinä on otettava huomioon kaikki nykyiset julkiset ja yksityiset verkot, jotka pystyvät luotettavasti tarjoamaan tiedonsiirron, jonka latausnopeus on vähintään 100 megabittiä sekunnissa;

2) kartoitus on tehtävä:

HE 195/2021 vp
LiVM 24/2021 vp
EV 169/2021 vp

a) kiinteiden verkkojen osalta osoitetasolla verkon peittoalueella olevien kotitalouksien ja toimitilojen perusteella;

b) kiinteiden langattomien liityntäverkkojen osalta osoitetasolla verkon peittoalueella olevien kotitalouksien ja toimitilojen perusteella tai enintään 100 x 100 metrin suuruisen ruutujen perusteella.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa kotitalouksien ja toimitilojen katsotaan olevan verkon peittoalueella, jos ne on jo liitetty verkkoon tai voidaan liittää verkkoon ja aktivoida palvelu enintään neljän viikon kuluessa pyynnöstä loppukäyttäjän kannalta tavanomaisella kytkentämaksulla, joka ei saa sisältää lisäkustannuksia tai poikkeuksellisia kustannuksia eikä olla korkeampi, kuin keskimääräinen verkon kytkentämaksu Suomessa.

4 b §

Julkinen kuuleminen

Liikenne- ja viestintäviraston on julkaistava suunniteltua laajakaistahanketta koskevat tiedot verkkosivuillaan julkista kuulemista varten. Julkisen kuulemisen on kestettävä vähintään 30 päivää.

Julkisessa kuulemisessa markkinoilla toimiville teleyrityksille on varattava tilaisuus esittää huomautuksensa hankkeesta ja toimittaa 4 a §:n mukaisesti perustellut tiedot olemassa olevista verkoistaan sekä sellaisista verkoistaan, jotka ne uskottavasti suunnittelevat ottavansa käyttöön kolmen vuoden kuluessa suunnitellun tukitoimenpiteen julkaisemisesta. Teleyritysten ilmoittamien verkkojen on pystyttävä tarjoamaan kohdealueella luotettavasti tiedonsiirto, jonka latausnopeus on vähintään 100 megabittiä sekunnissa.

Jos Liikenne- ja viestintävirasto asettaa tuettavan infrastruktuurin käyttöönotolle kolmea vuotta lyhyemmän tai pidemmän enimmäisaikarajan, samaa aikarajaa on käytettävä myös arviotaessa, onko 2 momentissa tarkoitettuja verkkoja uskottavasti suunnitteilla. Verkon käyttöönotolle asetettu enimmäisaikaraja ei kuitenkaan saa olla alle kahta vuotta.

9 §

Muu julkinen tuki

Tuensaajalle InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/523 1 artiklassa tarkoitettua InvestEU-rahaston tuella myönnettyä rahoitusta ja sen kattamia kustannuksia ei oteta huomioon laskettaessa tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettua julkisen tuen enimmäismäärää, jos rahoitus kuuluu tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014, sellaisena kuin se on muutettuna komission asetuksella (EU) N:o 2021/1237, 16 jaksossa säädettyihin rahoitustuotteisiin.

10 §

Tuen myöntämisen edellytykset

Laajakaistahankkeeseen voidaan myöntää tässä laissa tarkoitettua valtiontukea vain, jos hakija sitoutuu:

1) tarjoamaan tuen avulla rakennettuja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja sen nojalla annettujen määräysten mukaisia verkko- ja viestintäpalveluita tai niitä vastaavia mainitun lain ja sen nojalla annettujen määräyksien mukaisia palveluita vähintään kymmenen vuoden ajan tuen viimeisen erän maksamisesta lukien;

2) luovuttamaan seitsemän vuoden ajan tuen viimeisen erän maksamisesta kohtuulliseen hintaan ja syrjimättömin ehdoin muille teleyrityksille käyttöoikeuden tuen avulla rakennettuun sellaiseen viestintäverkkoon, verkkoelementtiin ja verkon kapasiteettiin, joka ei ole tuen saajan omassa käytössä tai tarpeen sen omaa kohtuullista tulevaa tarvetta varten;

3) julkaisemaan seitsemän vuoden ajan tuen viimeisen erän maksamisesta palvelun toimintusehdot ja muut käyttöoikeuden luovutusvelvollisuuden kannalta merkitykselliset tiedot verkkosivuillaan, joilta ne ovat helposti havaittavissa ja saatavilla.

Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetty määräaika ei koske tuen avulla rakennettuja mastoja, kaapelikanavia eikä muuta fyysistä infrastruktuuria. Samoja käyttöoikeutta koskevia ehtoja sovelletaan koko tuettuun verkkoon sekä verkon osiin, joissa on käytetty olemassa olevia infrastruktuureja.

Näyttötaakka hinnoittelun kohtuullisuudesta ja ehtojen syrjimättömyydestä on tuen saajalla. Jos samaan omaisuuteen kohdistuu myös sähköisen viestinnän palveluista annetusta laista johdettava käyttöoikeuden luovutusvelvollisuus tai yleispalveluvelvoite, käyttöoikeuden luovutuksen hinnoitteluun ja muihin ehtoihin sovelletaan tämän lain säännöksiä.

Tuen avulla rakennettavat kaapelikanavat on rakennettava siten, että ne ovat riittävän tilavia vähintään kolmelle verkolle ja erilaiselle verkkotopologialle.

Valtiontukea voidaan myöntää vain, jos tuen myöntämisellä ei arvioida olevan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia eikä Euroopan komissio vastusta tuen myöntämistä. Tukea voidaan myöntää vain alueelle, jolla ei ole verkkoa, joka pystyy tarjoamaan luotettavasti tiedonsiirron, jonka latausnopeus on vähintään 100 megabittia sekunnissa, ja jolla niitä ei ole uskottavasti suunniteltu otettavaksi käyttöön kaupallisin ehdoin seuraavan kolmen vuoden aikana tai tuetun verkon kanssa samassa ajassa. Verkon käyttöönotolle asetettu enimmäisaikaraja ei kuitenkaan saa olla alle kahta vuotta.

Tuetulla hankkeella on saatava aikaan merkittävä parannus verrattuna verkkoihin, jotka ovat olemassa tai joiden käyttöönotto on uskottavasti suunnitteilla kolmen vuoden kuluessa suunnitellun tukitoimenpiteen julkaisemisesta tai tuetun verkon kanssa samassa ajassa. Hankkeen on sisällettävä merkittäviä investointeja passiiviseen infrastruktuuriin.

Tukea voidaan myöntää vain hankkeelle, jonka kokonaiskustannukset ovat enintään 100 miljoonaa euroa. Tukea ei voida myöntää yritykselle, joka on tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys.

10 a §

Tukku tuotteiden hinnoittelu

Edellä 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua käyttöoikeuden hinnan on perustuttava johonkin seuraavista vertailuarvoista:

1) jäsenvaltion tai unionin vertailukelpoisilla kilpailluilla alueilla vallitsevat keskimääräiset julkaistut tukkuhinnat;

2) jos 1 kohdan mukaisia julkaistuja hintoja ei ole, Liikenne- ja viestintäviraston kyseisille markkinoille ja palveluille jo asettamat tai hyväksymät säännellyt hinnat;

3) jos 1 ja 2 kohdan mukaisia julkaistuja tai säänneltyjä hintoja ei ole, hinnoittelun on noudatettava alakohtaisen sääntelyjärjestelmän mukaisesti määrättyä kustannussuuntautuneisuutta ja menetelmää.

12 §

Tukikelpoiset kustannukset

Tukikelpoisia kustannuksia ovat kustannukset, jotka ovat:

- 1) syntyneet tukihakemuksen vireilletulon jälkeen;
- 2) syntyneet nopeiden laajakaistayhteyksien tarjonnassa tarpeellisen viestintäverkon rakentamisesta;
- 3) välttämättömiä hankealueella sijaitsevien, käyttäjän asuinpaikkaan tai sosioekonomisen vaikuttajan sijaintipaikkaan toimitettavien liittymien tarjonnassa.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuja sosioekonomisia vaikuttajia ovat:

- 1) yhteisöt, jotka voivat tuottaa merkittäviä sosioekonomisia hyötyjä kansalaisille, yrityksille ja paikallisyhteisöille vaikutusalueellaan;
- 2) laajasti digitalisoituneet yritykset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi maksupäätöksessään oikaista kustannuksia, jos hakijan ilmoittamat kustannukset ovat kohtuuttoman korkeat.

Tukikelpoisia kustannuksia eivät ole:

- 1) viestintäverkon ylläpitokustannukset tai verkon osien vuokratkustannukset;
- 2) kustannukset, jotka kohdistuvat enintään sadan metrin päähän käyttäjän asuin- tai sijaintipaikasta ulottuvalle tilaajayhteyden osalle;
- 3) kustannukset alueella, joka ulottuu sadan metrin päähän sellaisesta liittytäpisteestä, josta voidaan tarjota nopeita laajakaistayhteyksiä.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään nopean laajakaistayhteyden vähimmäisnopeudesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, mitkä viestintäverkon tekniset osat katsotaan tukikelpoisiksi, sekä määräyksiä tuen piiriin hyväksyttävien kustannusten laskentatavasta.

Tämä laki tulee voimaan 3 päivänä helmikuuta 2022.

Laajakaistahankkeeseen, jolle Liikenne- ja viestintävirasto on antanut tukipäätöksen ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 16.12.2021

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka